

13350

BIBLIOTECA  
POPORALĂ  
A  
„ASOCIAȚIUNII”

ECU Cluj / Central University Library Cluj

Anul XIV.

Nr. 121.

# PATRIA

POEZII

DE

G. TUTOVEANU

SIBIIU, 1924. :: EDITURA „ASOCIAȚIUNII”.

# „ASOCIAȚIUNEA pentru literatura română și cultura poporului român“.

Intemeiată la 1861.

PREȘEDINTE DE ONOARE:

**M. S. Regele FERDINAND I.**

Prezident activ:  
**Vasilie Goldiș,**

Vice-prezident:  
**Dr. Oct. Russu,**

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 30 de frunțași din toate păturile societății românești.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**E de datoria fiecărui bun Român să sprijinească „Asociațiunea“ abonând publicațiile ei și înscriindu-se de membru.**

**Taxele de membru sunt următoarele:**

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna . . . . .	Lei 1000.—
Membru fondator al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna . . . . .	” 400.—
Membru pe viață al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna . . . . .	” 200.—
Membru activ al „Asociațiunii“, anual	” 10.—
Membru ajut. al „Asociațiunii“, anual	” 2.—

133502

6505715



Anul XIV.

N.r 121.

# PATRIA

POEZII

DE

**G. TUTOVEANU**

SIBIIU, 1924. :: EDITURA „ASOCIAȚIUNII”.

## Fii gata!

Copile, iubește-ți cu sete  
Pământul străbunilor tăi;  
Fii gata, când glasul de trâmbiți  
Pluti-va pe culmi și prin văi.

Privește, se 'nfășură 'n zare  
Vârtejuri de munți urieși:  
Nu-'s norii mânați de furtună,  
Sunt cete de mândri plăieși;

Aleargă cântând spre Suceava,  
Că Ștefan îi cheamă și azi,  
Din aprige horde tătare  
Să 'nalțe la Nistru zăgaz...

Ascultă, pădurea 'și-răstoarnă  
Stejarii, și urlă șuvoi;  
Nu-i vântul, e tunet de buci<sup>ș</sup>ium,  
Semnalu' 'nțeleș de eroi;

Pe drumuri umbroase trec pâlc<sup>ș</sup>uri  
Arcașii cu chip viforos,  
Că Turcii intrat-au, și-'i jale  
Și flacări în Țara de jos...

*Prin larma pâraielor noastre  
Se tânguie dușmani făloși;  
In florile roșii din luncă  
E sânge vărsat de strămoși...*

*Fii gata, când glasul de trâmbiți  
Pluti-va pe culmi și prin văi;  
Copile, iubește-ți cu sete  
Pământul străbunilor tăi!*

## Ștefan Vodă.

Ni-i gândul și inima plină  
 De vremile 'n cari-ai slăvit  
 Cu faima isbânzilor tale,  
 Pe veacuri, norodu-ți iubit;  
 De-atunci te chemăm ca 'ntr'o vrajă,  
 În doina cumplitului dor,  
 În cânturi de leagăn, în psalme,  
 Pe-al crucii ne 'nvins luptător.

Și dacă vre-odată slăbește  
 Lumina 'ntr'al Putnei altar  
 Se 'nalță din culmile-albastre  
 Un vultur măreț, solitar,  
 Și vine, ca 'n vișor de lupte,  
 S'alunge tot cugetul rău:  
 O cruce plântată 'n văzduhuri  
 Deasupra mormântului tău.

## Ceahlăul.

Coboară soarele 'n amurg,  
 Și-i pune mantie de pară,  
 Trezind în haosul de văi,  
 Ne 'nvinsa codrilor fanfără.

Ca niște flamuri de titani,  
 Pe creste brazii se frământă,  
 Și 'n glas de bucium fermecat,  
 Adâncul vremurilor cântă...Cluj

Noian de crunte războiri,  
 Pe-aripi de vulturi își iau zborul,  
 Ca din poveștile cu smei,  
 Spre el, atoateștiutorul,  
 Ce-și scaldă creștetu 'n senin  
 Și umbra 'n valurile mării...

Privind la dânsul, mă gândesc :  
 E cel mai vechiu străjer al țării.

## Sufașul din Căiuș.

In urletul goanei, căzând a rămas  
 Cu ochii spre Nistru, și trage să moară;  
 De-asupra-i se pierde 'n văzduhuri un glas,  
 Un strigăt prelung de cocoară.

Privind cum plutește măruntul șirag  
 Spre zarea de flacări, fugarnic s'o treacă,  
 De umeri cuprinde tovarășu-i drag,  
 Și capul în piept i se pleacă:

„Așa mi-a fost scrisul, ori sunt blestemat  
 S'adorm pe tărâmul străinelor graiuri;  
 Și sufletu-mi geme: tu știi ce-am lăsat  
 In urmă, pe 'ntinsele plaiuri.

S'or duce lăstunii și flori n'or mai fi,  
 Nici freamăt de ulmi, la budăiul din vale;  
 Doar plopii lunatici s'asculte-or mai ști,  
 Cântarea cea plină de jale“...

Prin vadul Sorocei trecut-au în zbor  
 Să prindă convoiul de robi și de pradă;  
 Se leagăn' amurgul pe urmele lor  
 Și fulgeră 'n luciuri de spadă.



Cum poartă cu dreapta-i liman de vieți,  
 Și roibu-i ogarnic în coame 'l-ascunde,  
 Se 'ndreaptă spre dânșii un nor de săgeți  
 Și una prin coastă-l pătrunde.

Ca tunetu' 'n codri, cu gândul aprins,  
 Spre inima gloatei răsbat și tresare  
 Văzduhul de chiot; și groaza s'a 'ntins  
 De-alungul câmpiei tătare.

Cu frâul pe-oblâncuri, întinși, năvălesc  
 Și 'n lături a hoardelor șiruri despică;  
 Gonace copitele 'n prunduri scrâșnesc,  
 Și pulbera 'n slăvi se ridică...

Și tot mai departe se văd fluturând  
 Ca pânze de neguri ce vântul le mână.  
 Pleoape de aur tresar, când și când,  
 Pe liniștea 'n larguri stăpână...

„Din munți să mă chieame ca 'n vremea de mult  
 Suspinul de bucium, și 'n taină să-mi spuie  
 Trotușul povestea-i de valuri; s'ascult  
 Cum turmele 'n măguri se suie.

Acolo 'nțeles-am în clipe de dor,  
 Al codrilor cântec și cerului slova:  
 Măi, frate loane, de este să mor,  
 Mă du și mă 'ngroapă 'n Moldova“.

## In Vrancea.

Tăceți, că iarăși a 'nceput  
Să plângă doina sus, în munte,  
Prin jalea baciului bătrân  
Cu părul alb căzut pe frunte.

Voi doar cunoașteți chipu-i stâns  
Și ochii duși, de cari tremuri  
Ca de-un noian de suferinți  
Cules încet, în zbor de vremuri.

Privind în ei am înțeles  
De ce cântarea lui te sacă;  
Se zbate-un dor înăbușit  
Făgaș prin suflete să-și facă.

Rămân pe cale, și-mi răsar  
In gând strămoși cu grai de-aramă,  
De câteori mâhnitu-i viers  
Pe larg de codri se destramă....

Tăceți, că nici nu mai clipese  
Depart, ulmii, în prăvaluri;  
Și zvonul apele 'și-oprese  
Și'ntind spre ei urechi de valuri.

## Robul

*Când cerul s'aprinde cu flori de lumină,  
Și luna-și străbate sihastrele căi,  
De-o jale vrășmașă mi-e inima plină,  
Și sufletu-mi arde, măi murgule, măi.*

*Ascultă, ce dornic se tânguie vântul  
Că plâng și sgorghinii de brume uscați  
Și trist se 'nșioară spre larguri pământul:  
Doar el îmi aduce răspuns dela frați...*

*Depart, spre zarea de unde vin norii  
Și soarele-adoarme 'n noian de văpăi,  
Și toamna se 'nșiră fugarnici cocorii:  
Acolo-i Moldova, măi murgule, măi.*

*Acolo și-'nalță pe slăvile-albastre,  
Carpații cumplita cetate de stânci,  
Cu-armie de paltini, de brazi, de jugastri,  
Și tunet de bucium prin peșteri-adânci.*

*Acolo se 'ngână păduri bârlădene  
Cu streășini culcate pe tainice văi,  
Cu locuri ascunse 'n adânc de poiene,  
Și glas de pâraie, măi murgule, măi.*

Acolo coboară din focul de-oșele,  
Prin colnice negre, vrăjite chemări,  
Ce 'nvăluie dealuri, pripoare, vâlcele...  
Și gându-ți plutește pe farmec de zări.

Acolo 'n podgorii cu cramele pline  
De roiuri de fete și svon de flăcăi,  
Spumează cotnarul din albe ciorchine,  
Și cobzele-adie, măi murgule, măi.

Acolo se 'ndoaie, sub raze de soare,  
Cât ține-adâncimea seninului cer,  
Mănoasele lanuri cu dungi de răzoare  
Și spice-aplecate pe brațe de fier...

BEU Cluj / Central University Library Cluj

Vei trece cu mine pe culmi, peste plaiuri,  
Prin codri, pe șesuri cu fânul în clăi;  
Vom fi noi stăpânii întinselor raiuri,  
La Nistrul hotarnic, măi murgule, măi.

Ne-a 'nvinge povestea de sălcii rotate  
Și murmurul plopilor prinși de fiori  
Și taina măiastră de lumi neumblate...  
La munți ne vom duce, juca-vom la hori.

Și când, în apusuri, te 'i frânge pe cale  
De-un viers care vine ca 'n ceasul dintâi  
Să fulgere 'n noaptea simțirilor tale,  
Să știi că e doina, măi murgule, măi.

*Și-o mândră fecioară, din salba-i de zestre,  
Din fluturi de aur, de-argint, va lucra,  
Și 'n fir de mătăasă ți-o face căpestre  
Și apă din mâna-i să bei îți va da...*

*Și-acum, potolite-s și negrele cânturi  
Din cortul lui Mengli, și câinii cei râi;  
Te-așterne pustiei ca iarba la vânturi,  
Și sboară spre Nistru, măi murgule, măi.*

## Vodă Rareș

Sub bolta de paltimi, ea trece căutând  
O doină rămasă din timpuri străbune,  
Și glasu-i se pierde prin tremur de foc;  
E singură'n colnic și soarele-apune:

Aruncă năframa și părul îți lasă  
Năvalnic pe spate: un râu de mătăasă.

Imbracă-ți cămașa țesută de tine  
Cu vrajă din basme și visuri senine.

Ascultă pădurea și dorul îți-alină,  
Și patul 'ți-așterne cu flori de sulfină;

Că luna răsare durerilor tale,  
Și plopii îți-or spune că dansu-i pe cale

Și n'or mai fi lacrimi pe chipul tău galeș:  
Frumoasă ca ziua și dragă lui Rareș....

Cântarea-i adoarme pe raze de-amurg:  
Și'n minte mi-apare, cu albă cunună,  
Pescarul fantastic, prin codri trecând,  
Și'n zare Suceava scăldată de lună.

## La Putna

Iulie, 1904.

Departa zările sunt limpezi,  
 Și din splendoarea 'ntregii firi  
 Cu strai de raze 'nveșmântat-e  
 Locașul sfintei mănăstiri.

Din larg de șesuri poposit-au  
 Și de prin munți întunecoși,  
 În jurul zidurilor negre,  
 Talazuri albe de pioși...

Vrăjese cântările de preoți  
 Înținsa mare de norod  
 Și glasul clopotelor chiamă  
 Pe 'n veci slăvitul voevod...

Dar când genunchile se pleacă,  
 Și-atâtea gânduri înfloresc  
 Din vremi ce pururi lumina-vor  
 Întregul suflet românesc:

Un dor ascuns mă răsvrățește  
 Și nu-mi dă pace să mă 'nchin:  
 Părinte-al neamului, stăpâne,  
 Tu știi că dormi sub cer străin?

## Povestea Oituzului

Septembrie, 1912.

Pe căi năruite, spre negrele culmi,  
Pătrundem prin bolți de pădure;  
Amurgul sclipește pe trunchiuri de ulmi  
Și 'n coamele stâncilor sure.

Din șesuri venise, tovarăș cu voi,  
Doar vântul; plutind cătră zare,  
Se duce s'adoarmă 'n oceanul de foie  
Și 'n urmă-i un ram nu tresare.

Plăieși fără teamă, cu frunțile 'u cer,  
Stau brazii năprasnici pe creste;  
Și 'n vale părăul vrăjit de mister,  
Iși spune cumplita-i poveste...

El singur mai știe pustiului său  
Trecutul măreț să recheme:  
Ne 'nvăluie-adâncea părere de rău  
Din templuri uitate de vreme.

Și gându-mi aleargă vârtej, înapoi:  
Văd zările roșii de pară,  
Și 'n vișorul iernei pornind la răsboiu  
Străjerii de lege și țară...



*Cu oastea fărmată, pe-aici a trecut  
Fugarnic târându-și alaiul,  
Și stâncile-aceste plângând l-au văzut  
Pe riga, pe Matiaș Craiul...*

*De sgomot de arme, de crunte chemări,  
De urlet, pădurea e plină:  
Și munții de piatră se 'nnalță pe zări:  
Noian de cetăți în ruină.*

# Suceava

*Iunie, 1911.*

*Pătrund sfios prin uliți triste  
Din cari'n anii vijoroși,  
Pornise, trăsnet, spre hotare,  
Atâtea rânduri de strămoși.*

*Pe-aici trecut-au furtunatici  
Stăpânii codrilor de brad,  
Arcașii repezi din Soroca,  
Și călăreții din Bârlad.*

*Priviți-l, trece Vodă Ștefan  
Cu toți boierii, mici și mari;  
Sosec răzășii dela Nistru;  
Și valul aprig de hânsari...*

*Dar unde-s toate! Spulberat-a  
Ca un blestem ucigător  
In vatra neamului; uitarea  
S'așterne-adânc pe urma lor.*

*Zidiri pustii, biserici negre,  
Prtn gol de vremuri stăruiesc,  
Dar nu s'aude nici-o șoaptă  
Și nici un cântec românesc.*

*S'au stâns și doinele străbune,  
De valma cruntului prăpăd;  
Alerg din locurile-acestea,  
Să nu mai știu, să nu mai văd.*

*Cât ține calea, zvon de lanuri  
Îmi chiamă sufletul în zări,  
Dar vraja holdelor îmi pare  
Fantastic imn de 'nmormântări...*

*Și mai privesc odată 'n urmă;  
Pe 'ntinsul raiului cernit,  
Amurgu 'nfășura Suceava:  
Un cuib de vulturi, părăsit.*

# Bucovinei

Maiu, 1912.

Din mândra splendoare-a trecutelor vremi  
Cu nopți de răsboaie și zile senine,  
Prin glasuri de rugă și astăzi ne chemi,  
Noian de ruine.

Dar numai lumina ce-adoarme pe mări  
Când norii de toamnă se 'nvăluie 'n zare,  
Veghiază de-alungul uitatei cărări  
Spre negrele-altare...

Pe spuma de lanuri, prin codrii pletoși,  
In undele repezi, pe larg de câmpie,  
Plutește iar crezul cântat de strămoși,  
Dar cine-l mai știe!

Sub bolta de flacări a celui ne'nvins,  
Brăzdând cu furtună cuprinsu-i feeric,  
Pe minți și pe inimi pustiul a 'ntins  
Aripi de 'ntunerice...

Cumplitul răsunset de bucium pe văi,  
Azi tremură 'n jalea cântărilor sfinte;  
Și numele vrednic al fiilor tăi,  
Pe cruci de morminte.

## Se plâng Carpații

August, 1913.

Spumează Dunărea 'ntre maluri  
 Din vadul Pestei păn' la Grind,  
 Și Tisa fulgeră pe valuri,  
 Și Nistrul vine clocotind:  
 Că iarăș fâlfâie la soare  
 Prin văi, stindard lângă stindard,  
 Și mii de lănci scânteietoare  
 Se 'ncing cu flacără și ard...

Oștiri mai aprige ca vântul  
 Sosesc talazuri peste zări,  
 Că se 'nfioară 'ntreg pământul  
 Ca de năvala unei mări,  
 Și 'n sbor năprasnic iau cu ele  
 Pe lunci, al doinelor mister.,  
 Și vulturii de pe drapele  
 Se 'ntrec cu vulturii din cer...

Copii ne'viniși ai vremii noastre,  
 Ce duceți faima de curcani  
 În visul Dunării albastre  
 Și peste tainicii Balcani,  
 Cu glas de foc vă chiamă frații  
 Robiți străinului barbar,  
 Și către voi se plâng Carpații  
 Că iarăș au rămas hotar.

## S'aude glas

Noemvrie, 1914.

Călărașule, desprinde-ți dela coardă, carabina,  
 Cearcă chingile și pune la oblânc, suman de floare :  
 Că s'aude glas de fiară peste Dunăre 'n zăvoaie,  
 Și roiește nesătulă și sălbatică, jivina.

BCU Cluj / Central University Library Cluj  
 Printre stuhuri, pe sub sălcii, pe la șurele grămadă,  
 Prin corhane, peste lacuri plângătoare 'n scocul morii,  
 Pe cărări, la drumul mare, unde-așine călătorii :  
 Ard văpăi în licărirea ochilor setoși de pradă.

Din adânc de timpuri negre, singur tu cunoști pricină  
 Haitei lacome de sânge, care urlă cobitoare...  
 Vine iarna, tocmai vreme de pornit la vânătoare :  
 Călărașule, desprinde-ți dela coardă, carabina !

## Doina

*Coboară cu Bistrița 'n vale,  
Săltând din pripor în pripor,  
Un cântec de taină și dor,  
Un cântec de jale.*

*În ochi, poar-î'o liniște sfântă,  
Și 'n glas negrăite dureri,  
Și farmec și-ascunse puteri:  
Acei cari'l cântă...*

*Se 'ntunecă viersul... și spune  
De-un neam în furtuni oșelit,  
Și 'n viscol amar, neclintit,  
Din vremuri străbune.*

*Pe voci, de suspin întrerupte,  
S'amestec' un gând zbuciumat,  
Cu valuri de sânge, vărsat  
În groaznice lupte...*

*Și doina plutașilor meșteri,  
Frământă pietrișul pe vad,  
Pătrunde prin codrii de brad,  
Prin negrele peșteri...*

*Și 'n zări de rugină se frânge,  
Din munți, peste plaiuri și văi  
Pădurea, scăldată 'n văpăi,  
Se sbate și plânge!*

# Sus frunțile, eroi!

August, 1916.

Privesc uimit cum treceți, șirag după șirag,  
 Si dintre toți gornistul îmi este cel mai drag;  
 Că tainică pătrunde prin slăvi chemarea lui,  
 Așa de fermecată cum alta 'n lume nu-i...  
 În strigătele-aramei purtate 'n larg de zări,  
 Se zbuciumă năvalnic aprinse 'nfiorări  
 De trăsnete fugare prin codri 'ntunecoși:  
 Fanfara vișoroasă cântată de strămoși:

Ca mugetul pădurii, se 'nvăluie și vin  
 Zvâcnirile de bucium sunăte la Cosmin,  
 Și larma răscolită de-al cailor talaz  
 Cu ropotu-i sălbatic, din văi dela Grumaz;  
 Scrâșnirea de oșele cum n'a mai fost de-atunci,  
 În vaietele iernii, la Racova prin lunci,  
 Și iureșul năprasnic adânc și furtunat  
 Ce-l spumegă de veacuri Neajlovu 'nsângerat;  
 Suspinele 'ngropate la Baia sub nămeți,  
 Și vuietul ce zboară cu norii de săgeți,  
 Și ruga 'nflăcărată din glasuri cari mor,  
 Și-a doinelor poveste de lacrimi și de dor...

Privesc uimit cum receți și 'n urma voastr'ascult  
 Cum urlă depărtarea de-al oștilor tumult  
 Și văd batalioane, ca holdele 'n apus,  
 Plutind pe văi, pe dealuri, pe culmile de sus,  
 Prin viscole de pară, din slăvi până 'n pământ,  
 Cu sulilele 'ntinse și flamurile 'n vâni...

Privesc uimit cum treceți și 'n suflet mi s'aprind  
 Porniri de vitejie ce-aleargă clocotind  
 Din vremuri fără nume; sus frunțile, eroi,  
 Că cerul țării voastre se razimă pe voi!



# Turtucaia

Octombrie, 1916.

Copiii mei, copiii mei,  
 Când treceți seara la culcare,  
 Și candelile 'n tremurare  
 Vă ning pe creștete văpaia,  
 Rugați-vă și pentru cei  
 Cari-au căzut la Turtucaia :

Că numai viscolul în munți  
 Și numai vulturii pe creste  
 Și Feți-frumoșii din poveste  
 Și smeii codrilor cărunți  
 Și 'ntinsul mării, spumegat,  
 Ca dâșii de-or fi mai luptat...

Să creșteți mari și-aprinși de dor  
 Ca ei, de cerurile-albastre,  
 De raiul sfânt al țării noastre,  
 De taina mândr' a doinelor,  
 De culmi, de codrii și de vii,  
 De lunci, de crânguri și câmpii.

Și când veți trece vișoroși,  
 Cu braț de fier și ochi de pară,

*In groaznic tunet de fanfară,  
Să-i numărați între strămoși  
Ce-au scris al patriei hrisov  
La Racova și la Neajlov...*

*Și 'n largul anilor ce vin,  
Cântând a vieții serbătoare  
Pe glas de plopi și de isvoare,  
Sub cerul pururea senin,  
In suflet veșnic să-i purtați,  
Cu flori de raze 'nșununați...*

*Copiii mei, copiii mei,  
Când treceți seara la culcare,  
Și candelile 'n tremurare  
Vă ning pe creștete văpaia,  
Rugați-vă și pentru-acei  
Cari-au căzut la Turtucaia.*

## Vă strigă Oltul

Iași. Decembrie, 1917.

Mânați-vă spre Milcov, pădurile de ulmi!  
Mânați-vă furtuna de sulii și de flinte!  
Mânați-vă noianul de vultur! de pe culmi!  
Mânați-vă spre Milcov, cenușa din morminte!

Că Oltul prins în ura noroadelor de pradă,  
Cu strigăte de-alarmă talazurile-'și frânge,  
Și 'n jurul lui se 'nalță, din munții de zăpadă,  
Spre ceriuri, plânsul tainic al florilor de sânge.

## Unui viteaz

Ianuarie, 1917.

In graiul tău sunt flacări, nu's cuvinte  
 Și detunări și strigăte de-asalturi  
 Și dungi de foc aprinse din înalturi  
 Și bucium trist, fugarnic pe morminte...

Și-mi spui de smeii crunți dela hotare  
 De cum se luptă 'n sbor de vitejie  
 Și de dușmani, de neagra lor trufie  
 Și de fiorul mândrelor fanfare...

Copil viteaz, cu sufletul de pară,  
 Plecat mereu pe fulgerele 'n goană,  
 Tu porți în ochi a Patriei icoană  
 Și 'n glas, cumplita dragoste de țară...

Pierdut în visul zilelor senine,  
 Simțind ce dor sălbatic te vrăjește,  
 Un singur gând amar mă chinuiește:  
 Că nu pot fi alături de tine!

## *Cu ramuri negre*

*Februarie, 1917.*

*Mai vin' odată primăvară  
De-așterne lucile cu flori:  
Să-mi treac' aprinșii luptători  
In magic sunet de fanfară,*

*Adună-ți apele prin văi  
Și crește-ți iarba pe câmpie:  
S'alerge 'n sbor de vijelie,  
Talazuri mândre de flăcăii*

*Și pânza norilor o strânge:  
Să vadă soarele din cer  
Cum fug ordiile și pier  
In matca Dunării de sânge...*

*Și-apoi, ne'nvinșii sulițari  
Sub bolta codrilor i-adună  
Și tainic fruntea le 'ncunună  
Cu ramuri negre de stejari.*

## Zadarnic

Aprile, 1917.

*In vârful culmii tună glas de bucium;  
Cu grai măreț ca de fanfară spune,  
Sub cer albit în licăriri de stele,  
Un basm trăit în vremile străbune...*

*Zadarnic strigi, semnal de vitejie,  
Trezind din somn măhnitul codru verde,  
Nu mai sunt inimi vrednice de glorii;  
Pe zări pustii chemarea ta se pierde.*

## *In ora plecării*

Mai, 1917.

*Când tremură stelele 'n cer  
Și frunza de plop se frământă  
Și-adâncul isvoarelor cântă,  
Și codrii sunt plini de mister ;*

*Ne'nvins de puterile slovei,  
Mă chinuie-un groaznic fior :  
Depart de tine-am să mor,  
Pământ fermecat al Moldovei!*

# Rugăciunea Ostaşului

Iulie, 1917.

Stăpân al veciei, al lumilor Tată,  
Cu haină de ceriuri și fruntea 'nstelată,  
Prin slăvi și pe-adâncuri, a toate puternic,  
Viețelor noastre blajin vistiernic...

Tu crești frunza 'n codri și iarba pe șesuri  
Și cârdul de vulturi și droaia de presuri;  
Tu nărui furtuna pe crestele mării  
Și 'nalți curcubeul în taina 'nserării;  
Tu pui munți de flacări pe zarea senină  
Și noaptea 'ntunerie și ziua lumină;  
Tu pui apa 'n nouri și focul în soare  
Și cântec în unde și miros în floare;  
Tu pui lemnu' n arbori și crinii pe luger  
Și grâul în spice și laptele 'n uger:  
Ascultă-mi cuvântul, de-apururea Bune,  
Tăria credinței, în suflet îmi pune,  
Și 'n ochi, pune-mi fulger aprins în mânia  
Și trăsnet în glasu-mi și 'n braț vijelie!...

Cu ploaia și vântul, mă chiamă de-aproape  
Prin jalea de buciurn, strămoșii din groape;  
Cu voci mândioase mă 'ntreabă, Părinte  
Ce neamuri streine pășesc pe morminte  
Că peste țărâna odihnei i-apasă  
Și somnul veciei tîcnit nu le lasă;  
Și larma de glasuri se zbate și plînge,  
Și vântu-i de pară și ploaia-i de sânge...  
In iureșul aprig al luptelor du-mă,  
Chemările milei în piept îmi zugrumă,  
Să trec furtunatic ca dus de Rusalii,  
Prin iadul de tunuri, de puști și mitralii;



Blestemul pierzării cumplit să mă poarte,  
 Să nu știu ce-i viața, să nu știu ce-i moarte,  
 Prin grele talazuri de sulifi aprinse,  
 Cu creștetu 'n flacări și brațele 'ntinse;  
 Și pasu-mi, prin taberi dușmane să 'nnoate,  
 S'alung în risipă fugarele gloate  
 Pe câmpuri de groază, prin văi, peste râuri,  
 Ca pleava mânată de vânt, în pustiiuri!...  
 Și-apoi, într'o seară, Tu, Doamne, mă lasă,  
 Cu gându 'n lumină s'alerg înspre casă;  
 Purtându-mi în suflet iertările urii,  
 Să văd satul nostru din preajma pădurii  
 Și streășina largă, cu stâlpii de-afară,  
 Cu tainice cuiburi și plopii la scară;  
 Să văd, peste vale, podoaba câmpiei  
 Și turmele 'n crânguri... și ochii Mariei...  
 Să văd iarăși hora de cântec și glume,  
 Și 'n luncă pârăul cu apele 'n spume...

Iar dac'o fi scrisul poruncilor Tale  
 Să mor în vârtejul de foc și urale,  
 De cum voi cunșăste că viața-mi se curmă,  
 Spre Tine 'ndrepta-voiu suspinul din urmă,  
 Să 'ngădui, când vraja câmpiilor tae,  
 Să cearnă pe chipu-mi eternica pace...  
 Și 'n sunet de arme, de lănci și bai'nete,  
 În ropot de-asalturi și svon de trompete,  
 Pe leagăn de gladeși, cântând mă vor duce  
 Cu fața 'n albastru și mânilor cruce...  
 Și cât va trimite cu Dunărea 'n mare,  
 Fanfara de celini, Carpații din zare,  
 Dormi-voiu sub paza hotarelor mele,  
 În plânsul de codri, cu lacrimi din stele!

## Lângă Prut

Castel uitat, paragină pustie,  
 Pătează șesul aurit de soare ;  
 Din parcul tot, în juru-i mai țin strajă  
 Un pâlc de plopi și lozii plângătoare.

Ca de-un blestem, în preajma-i nu trăiesc  
 Nici flori, nici ierburi, nici vre-o vietate  
 Și nici din sboru-i stolul obosit  
 Asupra lui de-apururi nu s'abate...

Dar când se 'nnalță falnic dintre codri  
 Și țese vrăji în larguri luna plină,  
 S'aud săruturi, larmă prin boschete  
 Și pe cărări suspin de mandolină.

## Jurământul Rezervistului

*Pace. Octombrie, 1918.*

*Copiii mei, vă leg cu jurământ:  
Să n'aveți loc în larguri de pământ,  
Să nu v'atingă razele de soare,  
Să nu v'adoarmă apa cântătoare,  
Să nu vă chime pasărilor 'n lunci,  
Să n'auziți a stelelor porunci...*

*Viața 'ntreagă pururi să vă fie:  
Furtună, trăsnet, arșiți, vijelie...  
Să nu vă 'nceree nici un vis de dor,  
Să nu simțiți al dragostei fior:  
Cât marea noastră falnică va plânge  
Și area 'n munți va fi noian de sânge!z*

## Grigorescu

*Din toate ce-am mai bun, mai sfânt  
 În larg de șes, pe culmi sihastre,  
 Cules-a gându-ți fermecat  
 Lumina sufletelor noastre:*

*Pe graiul blând al primăverii  
 Și 'n jalea toamnelor pustii,  
 Ai prins minunile de visuri  
 Din vremea când eram copii;  
 Și, ca vrăjtit, acelaș este  
 Pe care noi l-am sărutat,  
 Adâncul foc văzut de tine  
 În ochii fetelor din sat...*

*Ai noștri sunt și 'nviforații  
 Ce 'n câmpuri ude, fără drum,  
 Se duc plecați pe baionete  
 Păn' se topesc în nori de fum:  
 Că ni-s tovarășii de soră,  
 De plugărie și cules,  
 Eroii tainici dela Plevna,  
 Dela Smârdan și Opanes...*

*Iar dinspre turmele drumețe  
 Pe lunci scăldate 'n asfințit,*

*Coboar' un viers cu care-alături  
 De-atâtea ori am adormit:  
 În lumea toată, veci de veacuri,  
 N'o să răsune peste văi  
 O doină mai înflăcărată  
 De cum o zic ciobanii tăi...*

*Ne-ai spus un basm cu zări senine,  
 Cu veselii și serbători,  
 Ne-ai pus în suflet mângâiere  
 Și pe obraji senin de flori;  
 Dar și ce mult ne-ai fost tovarăș.  
 Sub biciul cruntelor nevoi,  
 Ca să ne cânji cu-atâta farmec  
 Poema carului cu boi...*

*Mărire ție! Re'nviem  
 Plutind pe-a gândului tău cale  
 Și când durerile ne-adorm  
 În largul ceriurilor tale.*

## Aduceți-v' aminte!

*Copiilor noștri.*

*Voi ați văzut năvala prădalnicelor fiare  
Din sluhurile negre, trecând peste morminte,  
Cu ochii de văpaie și sângele pe ghiare...*

*Aduceți-v' aminte!*

*Voi ați văzut, în roșul sălbatic a 'nserării,  
Purtându-și desnădejdea cea fără de cuvinte,  
A mamelor convoiuri, ca valurile mării...*

*Aduceți-v' aminte!*

*Voi ați văzut, prin slavă, lunaticile fumuri,  
Urcate din ruina locașurilor sfinte.  
Bătrânii arși de lacrimi, copiii morți pe drumuri...*

*Aduceți-v' aminte!*

*Când veți porni războinici, spre nouile hotare,  
Cu gândurile 'n clocot și sufletul fierbinte,  
In trâmbițe de-alarmă și 'n viscol de fanfare...*

*Aduceți-v' aminte!*

## *Incinge-ți spada*

*Septembrie, 1915*

*Ascultă, țara mea, ce sgomot vine  
De peste zări de sânge și de foc;  
Și ce noian de lacrimi și suspine  
Plutesc pe-aripi de vânt, din loc în loc.*

*Văzduhu' 'ntreg e-o mare înfuriată  
Ce-și svârle spuma dincolo de cer  
Și peste care fulgerul 'și-arată  
Mânia lui de groază și mister.*

*BCU Cluj / Central University Library Cluj*

*Sub nori de fum, a soarelui văpaie,  
Și luna 'n slăvi și stelele, se stâng;  
Și fluvii negre, râuri și pâraie,  
Păduri, câmpii și miriști: toate plâng.*

*Din codri glas de pasări nu străbate:  
Stăpân e-acum pustiul trist și gol;  
Și numai corbii, valuri necurmate,  
Sosesc mereu și pleacă, stol de stol.*

*Cetăți măiestre, târguri și orașe,  
Castele 'n care secolii străjuiesc:  
Tot ce-a 'nălțat gândirea 'n veci trufașe,  
Ca de-un blestem cumplit, se prăbușesc.*

Și printre munți, cătunele sărace  
 Nu-și mai găsesc odihnă și-adăpost:  
 Prăpădul crunt și aprig le preface  
 Pe toate 'n seum, de par'că nici n'au fost.

În visul lor, de-atâta 'nverșunare  
 S'au turburat și morții din mormânt:  
 Din toată slava mândrelor altare  
 E numai praful plângerii de vânt.

Noroade 'ntregi aleargă tumultoase,  
 De pier în roșii câmpuri de rășboiu;  
 Și-atâta moarte-i și 'nnălbiri de oase  
 Ca 'n spaima rece-a vremilor de-apoi.

Atâtea mii de inimi sbuciumate  
 Plutesc în noaptea gândului amar,  
 Că din furtuna morții ne'ndurate  
 Pe cei plecați 'i-așteaptă în zadar.

Bătrâni, pe cari-a nins înțelepciunea  
 Străvechiu-i har, în tâlcuri și 'n cuvânt,  
 Li soarbe-acum spre focul ei, genunea:  
 Și pruncii mor, cu frunți e 'n pământ.

Iar fărdelegi, s'a stâns pân' și misterul  
 Credinței noastre întru Celdesus,  
 Că nu mai știe nimeni unde-i cerul,  
 Nici pentruce s'a răstignit Isus...



Ascultă, țara mea, cum se 'ncovoiaie  
 Pe vârful de munți și 'n larguri de câmpii,  
 Ca sponul trist al nopților de ploaie,  
 Chemarea sumbr'-a cruntei bătălii.

Auzi ce murmur tainic înfioară  
 Întreg oceanul miilor de oști  
 Și cât de greu pe suflete coboară,  
 Un viers adânc, pe care tu-l cunoști.

Răsună graiu-ți dornic prin tranșee  
 Și 'n toată larma negrei depărtări;  
 Și printre nori, în sbor de curcubee,  
 A tale steaguri fâlfâie pe zări.

Voinici și mândri 'n floarea tinereții,  
 Pornesc aprinși talazuri de flăcăi,  
 Purtând în ochi seninul dimineții  
 Și doina-'n glasul lor: sunt fii tăi!

Pătrund vârtej, pe groaznice ruine  
 Și prin abis, de săbii fulgerat;  
 Dar pentru cine luptă 'n văi streine,  
 Și pentru cine mor, te-ai întrebat?...

Ascultă, țara mea, și te ridică  
 Pe tot noianul mărilor de foc;  
 C'un singur pas țăriile despică,  
 Și-oprește mersul vremilor în loc.

Oștiri cumplite 'n jurul tău s'adună,  
 Așteapt' un semn să plece la asalt;  
 Cu flori de trăsnet fruntea-ți încunună,  
 Și 'nceinge-ți spada dela Podu-Innalt:

Din codri-adânci își năruie fugarii,  
 Culcați pe-oblânc, năprasnicii munteni  
 Și se ridică stoluri, sulțarii  
 Dela Rovine și Călugăreni.

Cum urlă 'n brazi și vâjăie zăpada  
 Când o topește soarele de Mai,  
 Așa s'aruncă valuri din Posada,  
 Moșnenii duși pe urma unui craiu.

De printre lunci necheaz' amarnic surii  
 Și arde 'n zări al spângilor talaz,  
 Când saltă 'n șea, roind pe văi pandurii,  
 Și se pornesc din câmp dela Grumaz...

Pe vârfuli tună buciumul și Moșii  
 În nor de șoimi năvalnici se prefac  
 Și spre vultoarea Blajului cu toții  
 Coboar' aduși de Horea din Albac...

La Crasna 'n vale, tremură pădurea,  
 Cuprinsă 'n groaza negrei vijelii  
 Și glas de trâmbiți lunecă pe-aiurea  
 Că se trezesc răzeșii, mii de mii.

Jucându-și sprinten coamele de zimbru,  
 Așa precum și le-au purtat în veci,  
 Răsar noian pe colnicul lui Cimbru  
 Și pleacă 'n sbor, codrenii din Tigheci.

Spre meazănoapte spumegă văpaia  
 Ureată 'n slăvi de-ai cetinilor frați,  
 Se 'nnalță 'n flamuri aprige, la Baia,  
 Și trec mereu, cu foc încununafi.

De peste Prut se sguduie pământul  
 Și se 'nfioară apele, cum vin  
 Arcașii cei mai repezi decât vântul,  
 Dela Soroca, Lipnic și Hotin.

Din jos, dela Cahul, ajung ștafete —  
 C'au prins aripini cărunții darabani  
 Cu chipul supt, cu ochii arși de sete,  
 În iureș greu, pe dealuri, la Roșcani.

Păduri de suliți fulgeră sub stele  
 Și mii de focuri ard la Nistru, iar:  
 Că din Orhei, talazurile grele  
 Și le-au pornit, sutașii de hotar.

Oșteni albiți cu paloșul în mână,  
 Cu plete 'n vânt și bărbi de prooroci,  
 Aleargă iar spre-a Dunării stăpână,  
 Dela Tighina, Jiliște și Soci.

Și din Bârlad, ca 'n spusele poveștii,  
 Sosesc călări pe noateni fără hăț,  
 Să-și mâie păn' în zidurile Pestii,  
 Cetașii lui, cumplitul Cărăbăț.

Iar din adâncul sur al depărtării  
 Zvâcnește crunt aprinsul uragan,  
 Care-a 'nghițit ca 'n sorburile mării:  
 Verbița, Lomul, Plevna și Smârdan.

Dar păn' și taina morților o sfarmă  
 Chemarea ta de flacără și dor:  
 În fiecare val e-un glas de-alarmă,  
 Și 'n orice fir de iarb' un luptător...

Ascultă, țara mea, cum cântă Nistrul,  
 Cerându-și grabnic Tisa către el,  
 Să-ți împletească 'n farmece, cu Istrul,  
 Un brâu albastru 'n valuri de oțel.

Și cum plutește magic înspre soare,  
 Din tot ascunsul negrilor Carpați,  
 Noian de rugi, căldura-i să coboare  
 Și să usuce jalea dintre frați...

Un semn și 'n larg de secolii îți îmbracă  
 Hlamida celor cari 'n veci nu pier:  
 Că pe hotaru-ți n'o 'ndrăzni să treacă  
 Decât doar numai vulturii din cer!

## De acelaș:

**Albastru.** Edițiile: „*Eminescu*“, „*Minerva*“, „*Alcalay*“ și „*Lupașcu*“.

**Balade.** Ediția: „*Convorbiri Literare*“.

**Tinereță.** Ediția: „*Ramuri*“.

**Poezii alese.** Ediție: „*Casa Școalelor*“.

# Cuprinsul :

	Pag.
Fii gata . . . . .	3
Ștefan Vodă . . . . .	5
Ceahlăul . . . . .	6
Sutașul din Căiuț . . . . .	7
În Vrancea . . . . .	9
Robul . . . . .	10
Vodă Rareș . . . . .	13
La Putna . . . . .	14
Povestea Oituzului . . . . .	15
Suceava . . . . .	17
Bucovinei . . . . .	19
Se plâng Carpații . . . . .	20
S'aude glas . . . . .	21
Doina . . . . .	22
Sus frunțile, eroi! . . . . .	23
Turtucaia . . . . .	24
Vă strigă Oltul . . . . .	26
Unui viteaz . . . . .	27
Cu ramuri negre . . . . .	28
Zadarnic . . . . .	29
În ora plecării . . . . .	30
Rugăciunea ostașului . . . . .	31
Lângă Prut . . . . .	33
Jurământul rezervistului . . . . .	34
Grigorescu . . . . .	35
Aduceți-v'aminte . . . . .	37
Începe-ți spada . . . . .	38

BIBLIOTECA UNIV

0776 16. VI. 1928

CLUJ

pentru membrii "Asociațiunii" . . . . . 100 Lei  
pentru membri . . . . . 200 Lei

\ Costul abonamentului anual:

Apare lunar.

Cea mai veche revistă românească din Ardeal

# "TRANSILVANIA" Abonați publicațiile "Asociațiunii"!

Întemeiată la 1861 de marii metropoliți Andreiu Șaguna de la Sibiu și Alex. Sterea-Șulțiu de la Blaj, de fruntașii neamului nostru de atunci: Tim. Cipariu, George Barițiu, Axente Severu, cau. I. Pușcariu, baron Vasile Pop, Dr. I. Rațiu, Iacob Bologa ș. a. cu scopul de a înalta cultura poporului român prin tipărire de cărți bune și folositoare, a înființat și va înființa și susține bibliotecă regională în fiecare comună, bibliotecă regionale în fiecare centru de despărțământ și o bibliotecă mai mare centrală; a întemeiat și va întemeia și susține muzee regionale în centrele despărțământelor, pe lângă un mare Muzeu Central; a ridicat și va ridica și susține case naționale în toate comunele românești; a aranjat și va aranja expoziții etnografice (de porturi, de jocuri naționale etc.), de agricultură, de grădinarie, pomărie, de copii, industriale, artistice ș. a.; a înființat și va înființa conferințe și prelegeri populare; a acordat și va acorda premii și burse (stipendii); a înființat și va înființa bănci populare, cooperative ș. a.; a înființat și va înființa pe analfabeți (pe cei ce nu știu celti și scrie). "Asociațiunea" e împărțită în despărțăminte (cercuri), iar acestea în comune sau agenturi. 4 persoane pot face o agentură și cere prin directorul despărțământului o bibliotecă de la

## Abonați-vă la „Biblioteca Poporală“.

Ultimii numeri conțin următoarele:

- Nr. 111. Calendarul pe 1924, întocmit de I. Georgescu;
- Nr. 112. Gânduri de dat mai departe, de Horia Petra-Petrescu;
- Nr. 113. Pentru sările de șezătoare. Material de citit și de răsândit;
- Nr. 114. Inviere și alte poezii de Ioan Borcea.
- Nr. 115. Clipe de întremare sufletească. (de citit în șezătoare);
- Nr. 116. Icoane dela țară. (Schite din viața țărănească, de Petrea Dascălul);
- Nr. 117. De braț cu Moșul în povești, povești și fabule de Moșul (Nic. Petra-Petrescu);
- Nr. 118. Povești din țara Cehului de Bojena Niemjová, traduse de Abatele Zavoral.
- Nr. 121. Patria, poezii de G. Tutoveanu

Cea mai răspândită publicațiune poporală

## „BIBLIOTECA POPORALĂ :-: A ASOCIAȚIUNEI“ :-:

e îngrijită de secretarul literar al „Asociațiunei“  
cu sprijinul celor mai buni scriitori pentru popor.

Costul abonamentului anual:

pentru membrii „Asociațiunei“ . . . . . 50 Lei  
pentru nemembrii . . . . . 70 Lei

Adresa: „ASOCIAȚIUNEA“ Sibiu, Strada Șaguna 6.